

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 332

כי תשא | מצות ביכורים בזמן הזה - הקדשת הראשית לה'

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 מבצע בתחילת הלילה
- 4 מהלכות בשר בחלב
- 7 הכל התחיל מיחצי חצי
- 11 מארבע יוצאת אחת
- 14 כדי שתמליכוני עליכם!
- 16 הניצוץ הטוב שבכל נברא
- 19 הביכורים של היהודי מקדשים שלשה כלים
- 20 המחשבה הראשונה שתעורר את היהודי בפתיחת יומו
- 21 'מודה אני' - נשאר בשלימותו בכל מצב
- 22 במעלת נטילת ידיים סמוך למטתו
- 25 הברכות - הנשק האחרון
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והתפתח ספר מודיע ודבני דרכי יודים נייסכאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת דגש של אור
קו 'המאיר לארץ'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

מסילות אל הנפש

פרשת כי תשא - מבצע בתחילת הלילה

פרשת כי תשא

מבצע בתחילת הלילה...

במקומו, כי נראה לו שאחיו יותר זריז ממנו. בסדר, שיהיה לו לבריאות.

האמת היא, שבדרך כלל לא נעים לילד, וגם לאדם מבוגר, להודות שאחרים טובים ממנו. זה די קשה, אבל כשמדובר על אפשרות להרויח - שום דבר לא קשה, העיקר הרווח.

שני האחים הביאו שקיות גדולות, שאפשר להכניס לתוכן הרבה. אני עומד ומחייך, גיסי - שהוא הקניין של הסחורה, הוא נוסע לסין ומביא - עומד תוך ומודאג.

'מה קרה?' אני שואל אותו.

'תראה' כמה דברים הוא מצליח להוציא!

הוא דואג, אני צוחק, והילד מוציא ומוציא, ומוציא...

אנחנו מנסים לשאול אותו: 'תגיד, על כמה משניות הפרס הזה?' והוא עונה לנו: 'עוד מעט אני אענה לכם

סיפר הגאון הרב אליעזר יוטקובסקי שליט"א, וז"ל:¹

אני מתעסק רבות עם ילדים... ויום אחד עשינו מבצע גדול לילדי העיר בני ברק. וכך התנהל המבצע:

כל ילד צריך להיבחן על משניות בעל פה, וצריך לאסוף כמה שיותר משניות. בסוף, בין כל אלו שאספו את מספר המשניות הגדול ביותר תערך הגרלה.

פרסמנו איזה פרס יקבל כל זוכה, והפרס הראשון היה ממש מלהיב - הילד הזוכה יוכל להיכנס למחסן הצעצועים של 'אבות ובנים', וכל מה שיצליח לקחת תוך עשר דקות - זה שלו!...

ההגרלה נערכה, וילד חביב אחד זכה. קבענו לשעה שמונה בערב, אבל כבר בשעה שבע וחצי הוא הגיע, וחיכה ליד המחסן. השעה רבע לשמונה, חמשה לשמונה, שמונה. הגיע הזמן...

יום קודם לכן הוא כבר ביקש, אם אפשר להחליף - שאחיו יבוא

מעין החכמה

1. **הובאו** דבריו בדורש טוב - בין המצרים (עמוד קכא).

2 מסילות אל הנפש

פרשת כי תשא – מבצע בתחילת הלילה

'היתה' שם כזו מלגזה קטנה, שעובדת על לחץ שמן, כמו של ירקנים.

לא צריך בשביל זה רשיון נהיגה, שתי לחיצות, והמכונה מעלה משטח, ואפשר להוציא את זה החוצה. אם הוא לא היה עובד עשר דקות, אלא היה חושב שתי דקות ועובד שמונה - הוא היה יכול להוציא כמעט את כל המחסן. חמישים-ששים אלף דולר היו הולכים בבת אחת.

מה היה חסר לו? שתי דקות של מחשבה, זה הכלי... (עד כאן הסיפור).

יוסי סיים לקרוא את הסיפור והרהר לעצמו: 'בדיוק אתמול שמעתי מישהו שהתנסה באופן דומה, וכך הוא אמר: 'מוטב לחשוב כמה פעמים ולעשות פעם אחת, מאשר לחשוב פעם אחת ולעשות כמה פעמים'...

'למרות' שריכוז המחשבה שלפני המעשה היא לא פעולה מיוחדת, בכל זאת התועלת שהיא מביאה היא תועלת עצומה!²

יוסי קם ממקומו והלך לבית הכנסת להתפלל מנחה...

על כל השאלות שתרצו. אחרי שאני אסיים.

הוא עובד במהירות, מארגן קרטונים שלמים. הוא מתאמץ, מזיע כהוגן, אבל זה בכלל לא מעניין אותו. הוא מוציא עוד חבילה ועוד חבילה.

גיסי כבר ממש מתחיל להרגיש לא טוב. ואני צוחק.

'למה אתה צוחק?' הוא שואל.

'כשהוא יסיים, אגיד לך'.

כשהילד סיים את 'המבצע', פנית לגיסי ואמרתי לו: קודם כל, ברוך ה' זה לא הלך לאיבוד. נכון שיש פה - בוא נקרא לזה 'נזק' - של עשרת אלפים שקל (בערך). אך ברוך ה' סוף סוף ילד יהודי טהור זכה בזה.

וחוץ מזה, אגיד לך את האמת, חששתי שהוא יצליח להוציא הרבה יותר. כשראיתי שהוא לא עלה על הרעיון. צחקתי.

'ואיך היה אפשר להוציא עוד יותר?' תהה גיסי.

מעין החכמה

אם הוא מצליח למקד את מחשבתו במציאות האלקית המאירה בכל רגע ורגע, שאזי הוא מתעלה ומתרומם מעל כל המציאות!

2. **ולא** רק לפני מעשה! אדם שמצליח לצמצם את מחשבתו ולהתרכז בדבר אחד (לאורך זמן), הוא אדם גדול. ובפרט,

מסילות אל הנפש

פרשת כי תשא - מבצע בתחילת הלילה

כתוב בפסוק: "וַיְהִי הַבֶּל רָעָה צָאן וְקִין הָיָה לְעֵבֶד אֲדָמָה" (בראשית ד, ב).

הבל היה צדיק, ורצה רק רוחניות ולא גשמיות, אך מכיון שלא היתה לו ברירה הוא התעסק גם בגשמיות, אך מתוך הרגשת צער, ולכן נאמר עליו: 'ויהי הבל' - וכידוע, שהמילה 'ויהי' היא לשון צער.

ולעומתו, קין רצה גם רוחניות וגם גשמיות, ולכן כשהוא התעסק בגשמיות התמלא לבו בשמחה, ולכן נאמר עליו: 'וקין יהיה' - לשון שמחה.

והנה לבסוף כשהרג את הבל, אמר ה' לקין: "נע ונד תהיה בארץ" (שם פסוק יב), 'נע' תהיה מרוחניות ו'נד' תהיה מגשמיות.

'ויאמר קין אל ה' גדול עווני מנשוא" (שם פסוק יג) - ענשת אותי בעונש גדול כזה שלקחת ממני את שניהם הרוחניות והגשמיות. והשיב לו ה', אם כן אני מחזיר לך את הגשמיות, ולכן כתיב אחריו: "וַיִּשֶׁב בְּאֶרֶץ נֹדֵד" (שם פסוק טז), שהחזיר לו את הגשמיות.

'ויאמר קין אל ה', עכשיו כשחסר לי הרוחניות, 'והיה כל מוצאי יהרגני" (שם פסוק יד) - פירוש, כל הסיבות הרעות המוצאות אותי הם יהרגוני ויטרידו אותי מעבודתך, **כי כשיש לו לאדם חלק הרוחני אז באיזה מצב שנמצא יכול להתרומם ממצבו בכח האמונה, הבטחון ושמחת הנפש ביוצרה.** אבל בעת שנלקח הכח הזה, אז כל סיבה שתמצא אותו, יצטרע ביותר בלא שום מבוא לחיזוק ולא יוכל להתרומם ממצבו כלל!

מיד: "וַיִּשֶׁם ה' לְקִין אֹת" (שם פסוק טו) - זהו האות של שבת שנקרא 'אותי', "לְבַלְתִּי הַכּוֹת אֹתוֹ פֶּלֶם-מְצָאוֹ" (שם) - פירוש, שעל ידי שמחת השבת קודש ישיג הרוחניות

ובענין זה סיפר הגה"ק רבי דוד קאהן (הדעה והדיבור - גליון רנה, עמוד מא) כך:

מסופר על אחד מתלמידי הגה"ק רבי יצחק מנעשכזי זע"א, שהיה חשוך בנים, ולעת זקנותו נעשה לו נס, ואשתו ילדה לו בן.

הילד גדל, וכשרונותיו גדלו עמו, 'פרח' של ילד... לבם של הוריו לא הפסיק להודות לה'... וכאשר הגיע הילד לשנתו הי"ג, פנה אביו לאמו ואמר לה: את יודעת, שנינו כבר זקנים מאוד, אולי כדאי שנחתן אותו, ואולי נזכה לראות גם את הנכדים...

אמו הסכימה. והם החלו לחפש שידוך...

לא חלפו ימים מרובים ואת הילד תקף חיידיק אלים, והוא התמוטט וקרט... ויחד עמו קרט גם עולמם של ההורים. האב 'טסי' לבית מדרשו של רבו רבי יצחק מנעשכזי...

ביום ששי לעת ערב הגיע האב לנעשכזי, ונכנס לרבו בבכי חסר מעצורים... הרבי לא התייחס לבכיו, אלא צעק 'שבת! שבת!' תיכף הדליקו את הנרות, התפללו בהתלהבות ובאש קודש תפילת מנחה, קבלת שבת וערבית.

התפילה הסתיימה, וכל הקהל הלכו יחד עם הרבי לבית המדרש, שעדו סעודת ליל שבת ואחר ברכת המזון התחילו החסידים לרנן ולרקוד, גם האב קם ממקומו והחל לרקוד בשמחה גדולה מאוד שאין לשער.

שאל אותו אחד מהחסידים: 'מה שלום בנך?' והשיב: 'הלא שמעת מה שאמר לי הרב כי היום שבת?' ושאל אותו החסיד: 'סוף סוף הרי בנך חולה ומדוע אתה כל כך בשמחה?'

והאב אמר לו, אספר לך: לפני 15 שנה הייתי פה בפרשת בראשית, והרבי דרש אז בענין קין והבל. וכך הוא אמר:

מהלכות בשר בחלב

התורה כתבה שלש פעמים: 'לא תבשל גדי בחלב אמו', ללמדנו שישנם שלשה איסורים: אכילה, בישול, והנאה³ (אסור ליהנות מהבישול או מהכסף הבא בעקבותיו).

איסור בשר בחלב הוא איסור חמור מאוד, ומטעם זה רבו עד למאוד החומרות הנוהגות להלכה מחז"ל ועד ימינו אנו.

ובספר הזוהר (משפטים דף קכה ע"א) החמירו ביותר, וכתבו כך: **תו** **אשכחאן** - עוד מצאנו, **דכל מאן דאכיל האי מיכלא דאתחבר כחדא** - שכל מי שאוכל מאכל זה של בשר בחלב שנתחבר כאחד, **או בשעתא חדא או בסעודתא חדא** - או בשעה אחת או בסעודה אחת,

בין מנחה לערבית עמד רב בית הכנסת ולימד הלכות. וכך הוא אמר: כידוע, שלש פעמים מוזכר בתורה הקדושה האיסור לבשל בשר בחלב.

בפרשת משפטים נאמר: "ראשית בְּפוּרֵי אֲדַמְתָּהּ תָּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ, לֹא תִבְשֵׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ" (שמות כג, יט).

בפרשת השבוע, פרשת כי תשא, מופיע הפסוק הזה שוב: "ראשית בְּפוּרֵי אֲדַמְתָּהּ תָּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ, לֹא תִבְשֵׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ" (שם לד, כו).

ובפרשת ראה הוא מופיע בפעם השלישית: "לא תאכלו כל-גבלה לגר אשר בשְׁעָרֶיךָ תִתְּנֶנָּה וְאָכְלָה אוּמָּכָר לִנְכָרֵי כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לְה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשֵׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ" (דברים יד, כא).

מעין החכמה

והביא לו בשורה טובה כי ב"ה הוקל החולי מבנו.

אז נענה הרבי ואמר: דעו לכם כי אתמול כשבא האב לפני בבכיה ראיתי שאין שום אפשרות לעזור לו כי כבר נגזר הדין רח"ל, ולכן צווחתי: 'שבת! שבת!', והזכרתי אותו בזה המאמר הזה, ועל ידי שנתמלא בשמחה גדולה משמחת השבת בשמחה רוחנית עד שלא שלט בו שום עצבון ודאגת בנו, **באה השבת בעצמה לפני ה' יתברך והמליצה בעד בנו**, שבזכות כך שהוא שמח בשמחת השבת יומתק הדין, **והמלצת השבת** עשתה פרי עד שנתרפא הבן ברפואה שלימה...

ולא יתבטל על ידי זה משום סיבה לא טובה המוצאת אותו, כי שמחת השבת תבטל ממנו את כל הדאגות והצער שיש לו.

וסיים האב, כאשר שמעתי את הרבי צועק: 'שבת! שבת!', נזכרתי תיכף מזה המאמר שאמר אז מלפני 15 שנה, והרגשתי שבאה עלי שמחה גדולה משמחת השבת קודש, ואין אני מרגיש בנפשי שום צער ועצב שיבטלני מעבודתו יתברך בשמחה.

וכל השבת רקד האב עם החסידים בשמחה גדולה, ובמוצאי שבת בא שליח מיוחד

הבחור בא אל הגה"ק הרב יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל (הסטייפלר) לבקש ממנו ברכה שיזכה למצוא את זיווגו במהרה. הסטייפלר ביקש ממנו לקרוא למשגיח של הישיבה שלו, הוא קרא למשגיח, והסטייפלר הורה לו ללמוד עם בחור זה הלכות בשר בחלב, ובירך אותו שבעזרת ה' מיד כשהוא יגמור ללמוד הלכות אלו הוא ימצא את זיווגו.

המשגיח אמנם לא כל כך הבין את פשר הוראתו של הרב, אולם בכל זאת עשה כמצותו, וכל יום למד עם אותו בחור את ההלכות הנ"ל, ואכן מיד כשסיימו את לימודם הוא מצא שידוך הגון וטוב.

מאוחר יותר שאל אותו בחור את המשגיח: 'למה כבודו החליט ללמוד אתי הלכות בשר בחלב?' אמר לו: 'כך הורה לי הסטייפלר לעשות'. שאל אותו: 'האם כבודו סיפר לו עלי קצת?'

ארבעין יומין אתחזיא גדיא מקלסא בקלפוי, לגבי אינון דלעילא, וסיעתא מסאבא מתקרבין בהדיה - ארבעים יום נראה בעור בשרו של האוכל כמין דמות גדי מקולס, וכחות הטומאה רואים את הדמות הזאת ומתקרבים אליו להענישו.

ובנוסף וגרים לאתערא דינין בעלמא, דינין דלא קדישין - וגורם לעורר דינים בעולם, דינים שאינם קדושים. **ואי אוליד בר באינון יומין, אחפין ליה נשמתא מסטרא אחרא** - ואם הוליד בן באלו הארבעים יום, מלויים לו נשמה מצד האחר, דהיינו נשמה טמאה מצד הטומאה...

ושמעתי - המשיך הרב וסיפר - מהרבי'ה הרב יורם מיכאל אברגיל זיע"א שסיפר, שהיה בחור ישיבה אחד, שהיה כבר קרוב לגיל שלשים, ועדיין לא זכה לשידוך...

מעין החכמה

ו'גדי' לאו דוקא, דהוא הדין נמי שור שה ועז, ולא שנא 'בחלב אמו' ולא שנא בחלב אחרת אלא שדיבר הכתוב בהווה.

ואינו נוהג אלא בטהורה, כגון בשר בהמה טהורה בחלב טהורה, אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה, או בשר טמאה בחלב טהורה, ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה, אינו אלא מדרבנן, ומותר בבישול ובהנאה...

3. **וזה** לשון הטור (יורה דעה - סימן פז):

איסור בשר בחלב, כתיב: 'לא תבשל גדי בחלב אמו', ונאמר ג' פעמים בתורה, אחד לאיסור בישול, ואחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה.

והוציא איסור אכילה בלשון בישול לומר שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול. אבל מדרבנן אסור בכל ענין.

הסביר לו הסטייפלר: 'כשהוא בא אלי לקבל ברכה, ראיתי על המצח שלו צורת גדי, ומבואר בזוהר הקדוש (שם) שמי שאוכל בשר בחלב מציירים על העור שלו גדי מקולס, ומזה הבנתי שהוא אוכל בשר בחלב, וכיון שהוא רצה שאני אברך אותו, אמרתי שאם הוא ילמד הלכות בשר בחלב, יכנס בו בעזרת ה' איזה ניצוץ שימנע ממנו להמשיך לעבור על איסור זה'...

ולכן עלינו - סיים הרב את דבריו - ללמוד היטב הלכות בשר בחלב כדי שלא נכשל בהם חלילה.⁴

ותפילת ערבית החלה...

יוסי סיים את התפילה וצעד לביתו עמוס הרהורים: 'אולי אפשר למצוא פה

אמר לו: 'לא סיפרתי עליך מאומה, אלא הרב מעצמו ביקש ממני לעשות זאת'.

אמר לו הבחור: 'אני אגלה לכבודו דבר שרק הקב"ה והסטייפלר יודעים, לצערי יש לי אהבה מיוחדת לאכול בשר בחלב, וכמה שניסיתי להתגבר על כך לא הצלחתי, כנראה שהרב ברוח קדשו ראה זאת והבין שזה מה שמעכב לי את הזיווג, ועל ידי שאלמד היטב הלכות אלו תיפסק ממני תאוה זו, ואכן כך היה, למדתי אתך את ההלכות האלו בעיון, והתאוה המוזרה הזו הסתלקה ממני'...

המשגיח התפעל מאוד מדברים אלו, והלך ושאל את הסטייפלר כיצד ידע שבחור זה אוכל בשר בחלב?

מעין החכמה

המשתתפים התפזרו לבתיהם, ויענקל'ה נכנס למטבח, והודה נרגשות לאמו ואחיותיו על המאכלים הנפלאים, ועל המחשבה הרבה שהושקעה... עיניו ששוטטו אנה ואנה, נתקעו מבלי משים בקופסת הגלידה הריקה...
עיניו חשכו ולבו עמד כמעט מלפעום, הגלידה היתה חלבית!!!

הוא יצא מהמטבח מבלי לומר מילה, ורץ לחדרו. שם השתטח על המיטה ומעיין של דמע החל לנבוע מעיניו, נכשלתו והכשלתו את חברי באיסור החמור והנורא 'בשר בחלב'!
שעה ארוכה מירר בבכי. ולאחר מכן קם, שטף פניו, והתקשר לאחד מרבני קהילתו.

4. יענקל'ה, בחור ישיבה חביב, הסתובב בחדרו ולבו פועם בהתרגשות ובחוזקה. 'ברוך ה', זכיתי ללמוד ולסיים את מסכת בבא בתרא'.

עליצות לבו הלכה וגברה משעה לשעה, והוא החליט לערוך מסיבת הודיה.

הוא ניגש להוריו וביקש: 'ברצוני לעשות סעודת הודיה ולהזמין אליה את חברי'. הוריו התלהבו עמו והכינו לו ארוחה בשרית.

שירי נשמה ודביקות, שירי ערגה וכיסופים... ולימוד הסיום... ואחר שסיימו לברך ברכת המזון, הגישו לכל אחד מהמשתתפים צלוחית ובה חתיכת עוגה ולידה כדור גלידה...

מסילות אל הנפש

פרשת כי תשא - הכל התחיל מ'חצי חצי'

אותן לפי נושאים ועניינים, וכך התגלו להם מן השמים בתוך האותיות כל ההלכות.

'טוב. ברוך ה', למדנו משהו היום'...

ובעקבות הפסוקים הללו נכתבה החוברת שלפניכם...

כעין אותו רעיון שהבנתי מהסיפור, כאשר מרוכזים בענין אחד וקולטים את כל התמונה אפשר להבין את התורה הקדושה.

חז"ל הקדושים, ברוחב בינתם, ספרו את כל האותיות שבתורה וסידרו

הכל התחיל מ'חצי חצי'...

מטבע התאומים. עוד בבטן אמם כבר החלו המריבות, ונגמרו ב'עסקים': כשנצא מבטן אמנו, מצפים לנו עולמות, וזמנים...⁵ הבה ונחלק אותם כבר עכשיו, חצי חצי...

יצחק אבינו זכה ונשא את רבקה בהיותו בן ארבעים. תשע עשרה שנה (בערך) הוא חיכה לילד. ואז, הוא התבשר שרבקה אשתו מעוברת בתאומים. **לא** היה זה הריון ככל ההריונות - התאומים הללו היו ההיפך

מעין החכמה

וכך, במשך כמה דקות, הסביר האדמו"ר, כמה יקר וחשוב בשמים יהודי העוסק בלימוד הגמרא לשם שמים.

ואז, המשיך האדמו"ר ואמר: יענקליה, קרתה לך תקלה ואתה רוצה לתקן אותה. **והתיקון שלך ללמוד עוד מסכת ולסיים אותה, ולערוך שוב סעודה בשרית, ולהגיש גלידה, והפעם תשגיח היטב שהגלידה הזו תהיה פרוה...**

את הסיפור הזה סיפר יענקליה, וסיים: כל כך הרבה עידוד וכח קיבלתי מאותה שיחה שמימית, עד שכעבור שנים בודדות זכיתי לעשות סיום על כל השי"ס...

5. עשיו יצא מבטן אמו כשהוא מלא שערות, שנאמר: **"וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֶדְמוֹנִי כְּלוֹ"**

הרב הקשיב לסיפור ואמר: מבחינה הלכתית אין מה לעשות עכשיו. הם כבר אכלו ואת הנעשה אי אפשר להשיב. אך אתה בטח מבקש תיקון לנפשך, וזה אין בכחי לעזור לך. פנה לרביה שלכם וספר לו.

משפחתו של יענקליה היתה קשורה לאדמו"ר מפיטסבורג, רבי מרדכי ישכר בער לייפר זיע"א, והוא ניגש אליו וסיפר לו על המכשול.

האדמו"ר מפיטסבורג שמע את דבריו והחל לשבח אותה: סיימת את מסכת בבא בתרא? אשריך! אין לנו אפשרות לבטא את מעלתו של יהודי העוסק בלימוד הגמרא הקדושה לשם שמים, וכל שכן שאין לנו אפשרות לבטא את מעלתו של יהודי הזוכה ללמוד מסכת שלימה!

חדשי החורף, שהם: תשרי, חשוון, כסליו, טבת, שבט, אדר. ואחר כך חילקו את חדשי הקיץ, שהם: ניסן, אייר, סיון, תמוז, אב, אלול.⁷

וכך חילקו את השליטה בחדשי השנה:

יעקב לקח את החדשים: תשרי, חשוון, וכסליו, מחדשי החורף. ואת ניסן, אייר, וסיון, מחדשי הקיץ.

עשיו לקח את החדשים: טבת, שבט, ואדר, מחדשי החורף. ואת תמוז, אב, ואלול, מחדשי הקיץ.

ואמרו במדרש:⁶ שני עולמות ניצבו בפניהם, העולם הזה והעולם הבא. והם החליטו לחלקם ביניהם: יעקב בחר - את העולם הבא, ועשיו - את העולם הזה.

ומוסיף הזוהר הקדוש (יתרו דף עח ע"ב) שלא רק את העולמות חילקו ביניהם אלא גם את השליטה בחדשי השנה.

והחלוקה היתה בשני שלבים, בהתחלה חילקו את

מעין החכמה

ומשא ומתן, לישא אשה ולהוליד בנים ובנות. אבל העולם הבא אין בו כל המדות הללו. רצונך טול אתה העולם הזה ואני אטול העולם הבא... אותה שעה נטל עשיו חלקו - העולם הזה, ויעקב נטל חלקו - העולם הבא... עי"ש.

7. כתב הבני יששכר (מאמרי ראש חודש, מאמר ג - אות ז): כתב מרן האר"י ז"ל שכל חדשי הקיץ הם יחידה אחת, וכל חדשי החורף הם יחידה אחת.

חדשי החורף הם בבחינת דכורא, וכך הם מתחלקים: תשרי - גולגלתא, חשוון - אוזון ימין, כסליו - אוזון שמאל, טבת - עין ימין, שבט - עין שמאל, אדר - חוטם.

וחדשי הקיץ הם בבחינת נוקבא, וכך הם מתחלקים: ניסן - גולגלתא, אייר - אוזון ימין, סיון - אוזון שמאל, תמוז - עין ימין, אב - עין שמאל, אלול - חוטם.

כְּאֲדָרְתָּ שְׁעָר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֶשְׂרִי (בראשית כה, כה). ואילו אחיו יעקב אבינו יצא 'איש חלק', וכמו שהעיד על עצמו: "וְאֶנְכִי אִישׁ חֶלֶק" (שם כז, יא).

וביאר הגה"ק רבי אברהם מסלאני זיע"א (באר אברהם, ריש פרשת וישלח), וזתו"ד: בהיותם בבטן אמם ריחפו שם שתי מדות: תמימות וערמוניות. יעקב בחר - במדת התמימות, ועשיו - בחקירות והטלת ספיקות.

וכידוע השערות באים ממותר השכל שבחכמה, וזה "הן עשיו אחי איש שעיר" (בראשית כז, יא) - שעסק בחקירה ובשכל להשיג אלקותו, אבל יעקב - "ואנכי איש חלק" (שם) - שעבד את בוראו באמונה תמימה מבלי שכליות וחקירה...

6. וזה לשון המדרש וילקוט שמעוני, פרשת תולדות - רמז קיא): כשהיו יעקב ועשיו במעי אמן, אמר לו יעקב לעשיו: אחי! שני עולמות לפנינו העולם הזה והעולם הבא. העולם הזה יש בו: אכילה ושתיה,

בשבעה עשר בתמוז - נשתברו הלוחות, ובוטל התמיד, והובקעה העיר, ושרף אפוסטמוס את התורה, והעמיד צלם בהיכל.

בתשעה באב - נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ, וחרב הבית בראשונה ובשניה, ונלכדה ביתר, ונחרשה העיר. משנכנס אב, ממעטין בשמחה...

אמר יעקב אם עשיו מסוגל לגרום כאלו אסונות בתוך עשרים ואחד יום (מ"ז בתמוז ועד ט' באב), מה הוא עוד ימשיך לעולל בתשעים יום אלו? (בחדשים תמוז אב ואלול יש תשעים יום).

ולכן התחיל להתפלל תפילות נוראות, בכוונות ויחודים עצומים, בהתפשטות הגשמיות ובביטול כל הרגשות עד שהצליח לחטוף מעשיו את חודש אלול!⁹

כאשר ראה עשיו⁸ שחודש אלול נפל בחלקו שמח שמחה גדולה, ואמר: חודש אלול הוא לפני ראש השנה יום הדין הגדול והנורא, ומכיון שהוא בשליטתי אדאג להכשילם בו בעבירות, וכך לא יצליחו להגיע מוכנים ליום הדין...

יעקב ועשיו נולדו וכל אחד פנה לדרכו. עשיו נמשך אחר השטויות, מסעות ציד ורדיפה אחר החומר, כמו שנאמר: "ויהי עשיו איש יודע ציד איש שדה" (בראשית כה, כז). ואילו יעקב נמשך אחר הקדושה והרוחניות, כמו שנאמר: "ויעקב איש תם יושב אוהלים" (שם).

והנה צפה יעקב אבינו ברוח קדשו, שאחיו עשיו יפליא להרשיע ויגרום לבניו (של יעקב) צרות צרורות, וכמו שבאמת היה, וכך כתוב במשנה (תענית פ"ד מ"ו): חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וחמשה בתשעה באב.

מעין החכמה

מאי זה שדייק 'זה פעמיים', וכי אם היה פעם אחת לא היה ראוי להיקרא בשם יעקב?

והנה, התורה ביארה שהשם יעקב הוא על שם אחיות העקב, וכמו שנאמר: "וַיֹּאחֲרֵי כֵן יָצָא אָחִיו וַיְדוּ אַחֲזָת בְּעֵקֶב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב" (בראשית כה, כו)...

ואמרו חז"ל שיעקב ועשיו חילקו את חדשי השנה, יעקב נטל את ניסן אייר סיון, ועשיו לקח את תמוז אב אלול. ואחר

8. כך כתב הבני יששכר (מאמרי חדשי תמוז אב, מאמר א - אות ו).

9. ועל זה התאונן עשיו ואמר: "וַיֹּאמֶר הָכִי קְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲבֹבְנִי זֶה פְעָמִים אֶת־בְּרִיתִי לָקַח וְהִנֵּה עֵתָה לָקַח בְּרִיתִי וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֶצְלָתָ לִּי בְרִיחַ" (בראשית כז, לו).

וזה לשון הגה"ק רבי יוסף מפוזנא זיע"א (יסוד יוסף, חלק י - עמוד שעה): 'הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמיים. ויש לדייק

עבודתו הנוראה של יעקב נהפך להיות חודש של רחמים, וכל הרוצה יכול להתקרב בחודש זה למלכו של עולם!¹⁰

והמאבק הזה שהתחיל עוד בבטן, נמשך ועתיד להימשך כל שנות ימות

עולם. עד עת בוא הגאולה, שאז יכרת זרעו של עשיו, וכמו שנאמר: "וְהָיָה בֵּית

זוה סוד הכתוב: "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" (בראשית מח, כב), והיינו שהצלחתי לקחת את חודש אלול - המכונה בשם 'האמורי' על שם אמירת התפילות שבו - על ידי כח תפילתי.

ומכיון שהחודש הזה יצא מידי של עשיו לידי של יעקב וזה מכח

מעין החכמה

נגזרה הגזירה של חטא העגל, ובאב הוכפלו הצרות, רצה עשיו לקחת גם את אלול, ולא נתן לו יעקב, מה עשה? אומר הבן איש חי, שיעקב אבינו התמלא ברחמים, "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" (בראשית מח, כב), את חודש אלול 'לקחתי מיד האמורי', מסביר הצמח צדק (אור התורה, בראשית י - עמוד 2254): 'האמורי' - מלשון אמירה, יש אמירה דקדושה ויש אמירה דסטרא אחרא. גם להם יש אמירה, שהרי גם להם יש בית תיפלה, אבל שם זה אמירה דקליפה. כמו שחדשים תמוז ואב הם דין גמור מאוד, גם חודש אלול היה צריך להיות דין גמור, אבל כאשר יעקב התגבר הוא הפך את החודש הזה לרחמים...

יעקב אבינו הצליח להמתיק את חודש אלול, אך את החדשים: **תמוז, אב, טבת, שבט, אדר** - לא הצליח להמתיק ולכן בחדשים אלו קרו כמה וכמה צרות.

והנה הגיע המן הרשע והחליט לקבוע את י"ג אדר לפתרון הסופי, וכמו שנאמר: "ונשלוח ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלשה עשר לחודש שנים עשר הוא חודש אדר ושללם לבוז" (אסתר ג, ג).

כך לקח יעקב גם את חודש אלול שיהיה ביד זרעו לשוב בתשובה.

ולזה התאונן עשיו לפי שבחדשים שלקח היה תמוז ואב שהם מעותדים לקללה ולחורבן, והיה לו חודש אחד של ברכה. ויעקב לקח ממנו את חודש הברכה - חודש אלול.

ואם היה לוקח ממני ג' חדשים הראשונים שמכרתי לו את בכורתי, היה לו להניח את חודש אלול אצלי, ואם רצונו היה באלול לא היה לו ליקח חדשים הראשונים, **ומבואר בספר יצירה** (פ"ה מ"ח) **שאלול הוא נגד אות יו"ד**, ויומתק שנקרא 'יעקב' ביו"ד על שנטל אלול מעשיו, וזו שאמר עתה נתגלה לי למה נקרא 'יעקב' ולא עקב על שתחילה לקח בכורתי ועל ידי זה נטל חדשי ניסן אייר סיון, ועתה לקח ברכתי דהיינו אלול שהוא חודש המבורך שבחדשים שלו.

10. וזה לשונו של אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (בצור ירום, אגרת התשובה חלק ד - עמוד סה, מהדורת תשפ"ד): כתב הבן איש חי (ש"א, הקדמת פרשת דברים) שיעקב ועשיו חילקו את החדשים, יעקב לקח את ניסן אייר סיון, ועשיו לקח את תמוז אב אלול. בתמוז

11 מסילות אל הנפש

פרשת כי תשא - מארבע יוצאת אחת

אך עד שנזכה לכך, נלמד על המאבק המרכזי ביותר שאירע בין יעקב לעשיו...

יעקב אש, ובית יוסף להבה, ובית עשו לקש, ודלקו בהם ואכלום, ולא יהיה שריד לבית עשו פי ה' דבר" (עובדיה א, יח).

מארבע יוצאת אחת...

לילה בו כל העולם כולו אומר שירה, ואוצרות טללים נפתחים בו כך שהברכה מצויה! על כן, חפץ אני לברכך דוקא בלילה זה, ולכן אבקשך שתביא לי

ערב פסח שנת 2171 לבריאת העולם, יצחק אבינו בן ה-123, קורא לבנו עשיו ואומר לו: דע לך, כי הלילה הקרוב, לילה מסוגל ביותר הוא! ליל פסח הוא זה,

מעין החכמה

הגמרא הקדושה (ברכות יז:) מגנה את הגויים שגרו בעיר 'מתא מחסיא' שרואים בעיניהם את כבודה של התורה פעמיים בשנה - ונשארים בהמות! (שהרי אף אחד מהם לא התגייר).

באותו דור חיו שני צדיקים קדושים ונוראים, מרדכי ואסתר. וכאשר ראו את גזירתו של המן, החלו 'לנענע' את כל העולמות העליונים...

ומגלים לנו התוספות (שם די"ה תרי זימני בשתא), שבשני חדשים בשנה - בחודש אלול וחודש אדר - היה נערך 'ירחי כלה' (שיעורים שהיו מיועדים לכלל עם ישראל), ובאותם זמנים היה יורד עמוד של אש מן השמים וחופף אותם. איה הסופר ואיה המשורר שיצליח להעלות עלי גליון קמצוץ מאותו 'שובע אלקי' בו חשו המשתתפים ששהו שם...

עד שהצליחו לעורר על המן הרשע את כל כחות הדין, והמן הרשע ועשרה מבניו הרשעים נתלו מהצואר... והם לא הסתפקו בכך והמשיכו בעבודתם הקדושה עד שהצליחו לחטוף את החודש הזה מיד המן הרשע (הצאצא של עשיו) ולהכניסו אל הקדושה! וזה סוד הכתוב: "וְנִקְהָפוּךְ הוּא" (שם ט, א) - שהחודש עבר משליטת עשיו לשליטת יעקב.

ולפי מה שביארנו, מובן מה הקשר בין אלול לאדר, כמו שאדר היה חודש של סכנה, והוא נהפך לשמחה - ונהפך הוא, כך היה גם באלול.

בחודש אדר זכינו ליונהפוך הוא, והכל התהפך לקצה השני, כמו שלבן ושחור, אור וחושך, יום ולילה, האחד הפוך מהשני, כך 'ביום אשר שָׁפְרוּ אויבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם' (שם).

ומכיון שחודש אדר נהפך לקדושה לכן כל הרוצה להתקרב בו למלכו של עולם יכול (כמו בחודש אלול)...

ובאמת, הקשר בין אדר ואלול הוא לא מקרי, ומצאנו לכך רמז בראשונים שהחדשים אדר ואלול מכוונים זה כנגד זה, והנה אחד מהם:

פניו. ולכן מיהר והתחבא, וכאשר עשיו לא שם לב, ברח מפניו.

עשיו נכנס ועמד לפני אביו... וכאשר התברר לעשיו שיעקב לקח לו את הברכות, התמלא חימה...

יעקב ועשיו נאבקו על הברכות, ויעקב ניצח! והמאבק הזה היה אולי המאבק הכי קריטי בכל תולדות העולם, וכמו שאמרו בזוהר הקדוש (תולדות דף קמב ע"א): **'רבי יוסי אמר, תא חזי, אי חס ושלום בהווא זימנא יתברך עשיו, לא ישלוט יעקב לעלמין!'**...

עשיו החליט לא להיכנע, ותכנן את ה'מהלך' הבא: 'הוא כבר יתפוס את יעקב וידאג שלא ישאר ממנו שום זכר!...' ¹¹

אך הסייעתא דשמיא ממשיכה ללוות את יעקב, והקב"ה מגלה לרבקה אמנו, שעשיו רוצה להרוג את יעקב... רבקה קוראת ליעקב ואומרת לו: גילו לי ברוח הקודש, שעשיו רוצה להרוג אותך, אין לך ברירה ואתה חייב לצאת לגלות! תארוז את חפצך, קח את מה שאתה צריך, ותגלה לחרן, לביתו של אחי, לבן! **רבקה**, שלא רצתה לספר ליעקב על רצונו של עשיו להרוג את

מטעמים כאשר אהבתי, ובכך תהא נפשי קשורה בנפשך בעת הנאתי ממעשה ידיך, וברכתי תהא בחפץ מלא וברצון שלם!

באותו זמן, רבקה אשתו של יצחק, שהתה באוהל שלה, והנה היא שומעת ברוח קדשה, את דברי יצחק לעשיו. ורבקה נבהלת, ביודעה כמה סכנה יש בהענקת הברכות לרשע, עשיו!

רבקה קוראת ליעקב ואומרת לו: מבקשת אני ממך, לך תביא לי שני גדיי עיזים, ואכין לאביך מטעמים, ותביא את זה לאביך, ותקח ממנו את הברכות שרצה להעניק לעשיו! וכמו שנאמר: "לָךְ נָא אֶל-הַצֹּאן וְקַח לִי מִשָּׁם שְׁנַי גְּדֵי עִזִּים טְבִים וְאֶעֱשֶׂה אִתָּם מִטְעָמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב" (בראשית כז, ט).

יעקב שומע לקול אמו מביא לאביו את שני גדיי העיזים, ויצחק בירך את יעקב ברכות גדולות ועצומות...

יצחק גמר לברך את יעקב, ויעקב פנה לצאת מהאוהל, והנה הוא רואה את עשיו בא וצידו בידו... יעקב הסתכל על פניו החתומות של עשיו, על עיניו המשקפות רוע ואכזריות, והתיירא מפניו, ומרוב הפחד נשתנו

מעין החכמה

11. וזה לשון רש"י (בראשית כז, מב): כבר אתה מת בעיניו, ושתה עליך כוס של תנחומים.

ומגלה לנו הזוהר הקדוש (תולדות דף קמו ע"א - בתרגום ללשון הקודש): 'באותו הזמן שראה יעקב עצמו בכל אלו הברכות, אמר באיזו ברכה מאלו אשתמש עתה? והחליט אשתמש רק בברכה אחת, ובברכה החלשה שבכולן, והיא הברכה שאבא שלי בידך אותי כשהלכתי לביתו של לבן (יזאל שדי יברך אותך). ואת כל שאר הברכות אשמור אותן לעתיד לבוא, לאותה עת נוראה שבה בני יצטרכו לברכות הללו...

והזוהר הקדוש (שם) ממשיך ומגלה לנו **את התקופה בה נצטרך את הברכות הללו**, אך לפני שנביא את דבריו, נעצור לרגע ונסכם:

כאמור, יעקב אבינו עליו השלום הבין בהשגתו הנוראה ובשכלו הקדוש, שעתה מספיק לנו ברכה אחת. יהודים יכולים להסתדר בעולם הזה עם ברכה אחת!

יהודים יכולים להסתדר עם אויבים קשים ומרים - בין אם האויבים מתגלים בצורה של בשר ודם, ובין אם האויבים מתגלים בצורה רוחנית, של כחות הטומאה, קליפות, שדים ורוחות - מכחה של ברכה אחת!

יעקב, כדי שלא להיכשל באיסור רכילות¹², פנתה ליצחק ואמרה לו: 'יעקב, צריך להתחתן, וברצוני שהוא יקח אשה ממשפחתי'.

יצחק קורא ליעקב ומברך אותו: **וְיֵאָל שְׂדֵי יִבְרָךְ אֶתְךָ וְיִבְרָךְ וְהִייתָ לְקֹהֵל עַמִּים** (בראשית כח, ג)... ושולח אותו לביתו של לבן דודו.

יעקב שהה בביתו של לבן עשרים שנה, ובסופן חזר לארץ ישראל, בדרך פגש אותו שרו של עשיו ונלחם עמו...

יעקב ניצח את המלאך, והמלאך החל לבכות, וכמו שנאמר: **וַיִּשָׁר אֶל־מְלָאֲךָ וַיְכַל בְּכֹה וַיִּתְחַנֵּן לֹו** (הושע יב, ה), ויעקב אמר לו: 'אם אתה רוצה שאשחרר אותך, תברכני!'

וכך היה. המלאך בירך את יעקב: **וַיֵּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שְׂמֵךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשִׁים וְתוֹכַל** (בראשית לב, כט).

יעקב המשיך בדרכו, ואז הוא זכה לברכה רביעית, וכמו שנאמר: **וַיִּרְא אֱלֹהִים וַיֵּאָמֵר לֵעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ מִפְּדֹן אָרֶם וַיִּבְרָךְ אֹתוֹ** (שם לה, ט)...

מעין החכמה

ואמרה סיבה אחרת, אבל מה שגילתה ליעקב אדרבה קיימה מצות "לא תעמוד על דם רעך" (ויקרא יט, טז).

12. וזה לשון האור החיים (בראשית כז, מו): 'קצתי בחיי וגוי' - לא רצתה לגלות הדבר ליצחק משום איסור רכילות,

פרשת כי תשא - כדי שתמליכוני עליכם!

כאריות כנגד כל המונעים. וכמו שנאמר:
"לִישׁ" (אחד מהשמות של האריה) גְבוּר
בְּהִמָּה וְלֹא יָשׁוּב מִפְּנֵי כָל (משלי ל, ל):
ועתה אנו רוצים להרחיב יותר בענין
 המלחמה...

אך למרות זאת, המלחמה נגדם היא לא
 מלחמה פשוטה, ונוצרת שחיקת
 כחות! ולכן הקב"ה נתן לנו בתורתו
 הקדושה עצות ודרכים כיצד לחדש את
 הכחות שלנו, כדי שנשאר תקיפים

כדי שתמליכוני עליכם!...

'ויאמר אלהי"ם יהי מאורות', 'ויאמר
 אלהי"ם ישרצו המים', 'ויאמר אלהי"ם
 תוצא הארץ', 'ויאמר אלהי"ם הנה נתתי',
 'ויאמר אלהי"ם נעשה אדם', ויאמר
 אלהי"ם לא טוב היות האדם לבדו.

בספר הזוהר הקדוש (משפטים דף קכה
 ע"א) ביארו באורך רב את
 הפסוק: **"רֵאשִׁית בְּכוֹרֵי אֲדָמָתְךָ תָּבִיא**
בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ, לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בְּחֶלֶב
אֲמוֹ" (שמות כג, ט). ואנו נביא את
 דבריהם הקדושים בסגנון שלנו. וזה הוא:

ובא דוד המלך ולימד אותנו יסוד
 נוסף. וכך הוא לימד אותנו:
"לְעוֹלָם ה' דְּבָרָךְ נֶצֶב (פירוש, עומד)
בְּשָׁמַיִם" (תהלים קיט, פט).

כידוע, בששה ימים ברא הקב"ה את
 כל המציאות המוכרת לעינינו.
 והבריאה היתה על ידי דיבורו יתברך,
 וכמו שנאמר: **"בְּדְבַר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ**
וּבְרוּחַ פִּי כָל-צָבָאִם" (תהלים לג, ו).

ושאלו במדרש תהלים (מזמור קיט -
 אות לו): צריך להבין, מה
 פירוש שדיבור עומד בשמים? ועוד
 לשם מה צריך הוא לעמוד?

ובמסכת אבות (פ"ה מ"א) פירטו יותר
 ואמרו: 'בעשרה מאמרות נברא
 העולם!' כאשר על ידי כל מאמר נברא
 חלק מסויים בבריאה. ואלו הם העשרה
 מאמרות:¹³

והשיב המדרש כך: ביום השני של
 הבריאה אמר הקב"ה את
 המאמר: **"יהי רקיע בתוך המים"**
 (בראשית א, ו), ועל ידו נברא הרקיע.
 ובא דוד המלך בפסוק הזה ולימד
 אותנו שהדיבור הזה עומד כל הזמן

'ויאמר אלהי"ם יהי אור', ויאמר אלהי"ם
 יהי רקיע, ויאמר אלהי"ם יקוו
 המים, ויאמר אלהי"ם תדשא הארץ,

מעין החכמה

13. כפי שהובאו באבות דרבי נתן (פרק לו - נוסחא ב).

פרשת כי תשא - כדי שתמליכוני עליכם!

וכל אדם הזוכה לגילוי והשראת השכינה נקרא קדוש.

ועתה, ברשותכם, נמשיך הלאה:

עד עתה ביארנו כיצד ברא הקב"ה את העולם, אך לא ביארנו לשם מה?

והנה בתחילת פרשת ראה הובא הטעם לכך. וכך נאמר: "רְאֵה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרִכָּה וּקְלָלָה" (דברים יא, כו) - העולם נברא בשביל הבחירה! שאדם יבחר באלקות!

ונרחיב בביאור הפסוק:

הקב"ה ברא את העולם ובתוכו סלל שתי דרכים: דרך אחת - הנקראת 'דרך הברכה'. ודרך אחת - הנקראת 'דרך הקללה'. וזה פירושו:

דרך ה'ברכה' - כאשר אדם זוכה להלך בדרכי ה', לקיים את חוקיו, ללמוד את תורותיו (תורה שבכתב ותורה שבעל פה) ולשמור מצוותיו. זוכה וצועד הוא בדרך הברכה, ששם נמצאות כל הברכות הישועות וההצלחות.

דרך ה'קללה' - כאשר אדם הולך בשרירות לבו, מתעלם מבורא עולם וחוקותיו, רע לשמים ורע לבריות. נכנס הוא לדרך הקללה, שבה נמצאים כל חולשות הנפש, השנאה העצמית, החרדות, היאושים והאכזבות. וכל הפסדי העולם.

בשמים, והיינו אל תחשוב שהאמירה: 'יהי רקיע בתוך המים', היא אמירה חד פעמית, אלא, בכל רגע ורגע הקב"ה חוזר ואומר: 'יהי רקיע בתוך המים', ובכח המאמר הזה הרקיע עומד וקיים!

אם הקב"ה יפסיק לומר את האותיות: 'יהי רקיע', הרקיע יתבטל, והמצב יחזור לאין ואפס ממש, כמו לפני ששת ימי בראשית ממש! נמצא שהדיבור של ה' הוא אשר מהוה ומחיה ומקיים את הרקיע בכל רגע ורגע!

דברי המדרש אמורים לא רק לגבי הרקיע, אלא כך הדבר גם בכל הנבראים שבעולם, בדומם צומח חי ומדבר, כולם חיים וקיימים בזכות העשרה מאמרות הנאמרים בכל עת ורגע.

הקב"ה מהוה, מחיה ומקיים, בכל רגע ורגע את כל המציאות. ואם הוא יפסיק לאלפית שניה להשפיע את חיותו מאיזו בריאה, אותה בריאה תחזור להיות אין ואפס כמו לפני ששת ימי בראשית!

ובתורת החסידות (תניא, אגרת הקודש - סימן כה) הוסיפו וביארו, שהדיבור הזה של ה' הוא הנקרא **שכינה**, והטעם, לפי שהוא שוכן ומתלבש בנבראים להחיותם.

וכאשר דבר ה' נמשך ומתגלה, זה הגילוי נקרא השראת שכינה.

ובשביל זה בראתי הכל, בשביל שתמליכוני עליכם! וזה על ידי שתלכו בדרך ה'ברכה'...
ומפאת חשיבות הענין, נחזור, ברשותכם, שוב על הדברים...

ואחר שסלל הקב"ה את שתי הדרכים, ברא את האדם והעניק לו כח בחירה, ואמר לו: '**הבחירה בידך, בחר** אתה את דרכך! אך אם תשמע לי בחר בדרך הברכה'...

הניצוץ הטוב שבכל נברא

וכאמור, כולם יונקים את חיותם מהקב"ה, אך, בכל זאת יש הבדל ביניהם: **המציאויות** של הקדושה, יונקות את חיותן מפנימיות הקדושה, משום שהן רוצות בקב"ה ובטילות אליו והקב"ה רוצה בהן. ואילו המציאויות של הטומאה יונקות את חיותן מבחינת אחרים (ולא מהפנימיות).

ונרחיב יותר: לכל נברא, ובכלל זה גם לקליפות אין מקור חיות עצמאי ונבדל מהקדושה. גם הקליפות מקבלות את חיותן, בדרכי עקיפין, ממקור החיות שבקדושה.

והנה, אין הקב"ה חפץ בקליפות, ולכן הוא משפיע להם חיות בצמצום גדול, שמספיק רק לחיותם ההכרחי. אך הוא נתן להם אפשרות לקבל תוספת תענוג וחיות, על ידי חטאי בני האדם.

כל ההווה והקיים בכל הבריאה כולה, מהנברא הרוחני העליון ביותר ועד הנברא הגשמי האחרון והשפל ביותר שבכל הבריאה, כולם מתקיימים וחיים רק מכח הניצוץ האלקי הקיים בתוכם.

וכתב הגאון החסיד הרב עדין אבן ישראל זיע"א, וז"ל:¹⁴ **כל נברא יונק בצורה ישירה או עקיפה מקדושתו של הקב"ה. הקב"ה לבדו הוא הבסיס והתשתית של כל מציאות בכל אופן ובכל מופע, ואין מציאות אלא מכחו ועל ידו.**

והנה, גילו לנו חכמינו הקדושים, שבתחילת הכל (כל תהליך הבריאה) עלה ברצונו שיברא אדם שיעמוד בין הטוב לרע, והוא יבחר בטוב. **ולכן** ברא שתי מערכות, מערכה אחת של קדושה, וכנגדה מערכה שנייה של טומאה. ואת האדם הניח באמצע.

מעין החכמה

14. בספרו ביאור תניא (פרק ו - עמוד 145, ופרק לו - עמוד 212).

קיומה של הקליפה, גידולה וניקת חיותה, הוא במובן זה קיום של טפיל (פּרָזיט). הקליפה היא טפיל של האדם, היא מתקיימת ממנו, יונקת ממנו את חיותה, וכפי שקורה בתהליך כזה, היא גם הורסת אותו ובעצם גם את מקור החיות שלה עצמה...

את חיותו יונק הרע מהקדושה,¹⁵ וככל שהקדושה יותר גדולה כך היניקה שהיא יכולה לינק רבה יותר, ולכן הרע תמיד מחפש את המקום שיש בו יותר

הדרך מהקדושה אל הקליפה עוברת גם דרך האדם. האדם בעל הבחירה, שיכול לעשות גם נגד הרצון האלקי, נגד הקדושה ומקור החיות שלו עצמו, הוא זה שבעשותו אחת משס"ה מצוות לא תעשה מעביר את החיות מהקדושה אל הקליפה "אֲשֶׁר שָׁנְאַתִּי" (ירמיה מד, ד). תיאורטית, לו ניתן היה לבודד את הקליפה מבני האדם לחלוטין, היא היתה מפסיקה להיות משמעותית, היא היתה מפסיקה להתקיים כקליפה...

מעין החכמה

הגה"ק רבי ברוך נכדו של הבעש"ט, סר לעיר טאלטשין להתראות עם רבי ברוך.

רבי ברוך קיבלו בכבוד גדול, ובין הדברים שאל את בעל התניא: למה באתם בגבולי? והשיב לו בעל התניא: ראשית, כי "לה' הארץ ומלואה" (תהלים כד, א). והשנית, כי לא יכולתי לסבול צער העניים שגורשו ממקומם, ואני אוסף כסף שימשש כשוחד, להקל הגזירה.

ואמר לו רבי ברוך, הלא יכולים למתק דינין בהעברת היד על המצח, ולמה צריכים לכסף? והשיב לו בעל התניא, שיעקב אבינו ע"ה בוודאי היה יכול להמתיק דינין, ומכל מקום אמר: "מִנְחָה הוּא שְׁלוּחָה לְאֲדָנִי לַעֲשׂוֹ... אֶכְפְּרָה פְּנֵיו" (בראשית לב, יט-כא), ולא סמך על המתקת דינין בהעברת היד על המצח.

ויאמר לו רבי ברוך, הלא יכולתם ללמד אותם את היאחד' של זקני הבעש"ט, וממילא היו נמתקין דינין?

15. באותם הימים היו הרבה יהודים מתפרנסים מהחזקת אכנסיא ובתי מדרש. כמעט בכל עיריה (ברוסיה ובמדינות הסמוכות) היה יהודי שהחזיק עסק כזה וממנו התפרנס בכבוד.

והנה, יום אחד החליט הצאר (הרוסי) הצורך, לגרש את כל היהודים מהכפרים, ולהעבירם לערים הגדולות. בעקבות הגזירה הנוראה הזו נשארו רבבות יהודים בלי פרנסה, בעירום ובחוסר כל.

לבו של הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי, בעל התניא, זיע"א, כמעט ונפקע מרוב צער, והוא יצא למסע על פני המדינה לקבץ כסף לעזור למשפחות האומללות, וליתן שוחד לשרים כדי להקל את הגזירה.

בנסיעותיו הגיע בעל התניא עד מחוז וואהלין סמוך לעיר טאלטשין, והיות שבטאלטשין היה מקום מושבו של

'גדי' - הם כחות הטומאה, הרוצים לינק (ולקבל חיות) מ'חלב אמו', שזו השכינה הקדושה.

והתורה הקדושה מזהירה אותנו: 'לא תבשל' - מלבד חטא בשר בחלב (כפשט הפסוק, וכמו שנפסק בהלכה), זו אזהרה כללית: אל תגרמו על ידי החטאים שלכם, שכחות הטומאה יינקו מן הקדושה.

ומסיימת התורה ואומרת: "ראשית בְּפִנְיֵי אֲדָמְתָּךְ תָּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ" (שם) - דעו לכם, שעל ידי

קדושה. וכמו שאמרו חז"ל: 'כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו' (סוכה נב.), **וככל שהאישיות שממנה יונק הרע היא בדרגה של קדושה גבוהה ופנימית יותר, גם המשמעות והתוקף של הרע היא עמוקה ומשמעותית יותר...**

וממשיך הזוהר הקדוש (משפטים דף קכה ע"א) ואומר: וזה פשט הפסוק, **"לא תבשל גדי בחלב אמו"** (שמות כג, יט):

מעין החכמה

וכן גם למטה מלך פולין הסכים לקבל על ידי שוחד, שהעמידו קאזאק עם רומח על סוס, וביקש שיעמידו ערימה של כסף בגובה של הקאזאק עם הרומח. ונתנו לו וכנסו לגור שם...

וכך היה, היהודים באו למדינת פולין, בנו בתי כנסיות ובתי מדרשות, למדו והתפללו וקראו קריאת שמע, לא כראוי, והשר של פולין היה שבע רצון כי נתקיימה מחשבתו, עד אשר בא זקנכם הבעש"ט ולימד את ישראל 'האחד' באופן אחר מכבתחילה, וטען השר שמקחו מקח טעות, כי הוא הסכים רק על 'האחד' הישן אבל לא על החדש, ואינו רוצה להניחם אצלו יותר.

ומזה היה שגם למטה התחילו שרי המלוכה לגרש את היהודים. נמצא שאדרבא על ידי 'האחד' של זקנכם הבעש"ט נִתְהַוְּתָה הגזירה מחדש, ועל כן צריכים שוב שוחד לבטל הגזירה... (שמועות וסיפורים מרבתינו הקדושים, חלק ב - עמוד 38, לגאון הרב רפאל נחמן כהן).

בעל התניא שתק מעט ואז אמר: אדרבא מפני 'האחד' של זקנכם נגזרה הגזירה. וסיפר:

לאחר גזירת שפניא (ספרד) שגורשו היהודים משם, לא רצו אף אחד מהמדינות והמלוכות (והמלכויות) לקבלם. והסיבה לזה היתה כי השרים שלחם למעלה (המלאכים הממונים על האומות) לא רצו לקבלם, כי אמרו שכשמתיישבים היהודים באיזה מדינה, ראשית כל הם בונים בתי מדרשות ובתי כנסיות ולומדים ומתפללים ואומרים: 'ה' אחד', ובה יבטלו מציאותם כביטול החושך מפני אור הקדושה, וזה היה הסיבה שגם למטה לא רצו המלכויות לקבלם.

רק השר של פולין אמר: 'אני איני ירא מהם, אדרבא, אקבל יניקה מהם כשאקבלם, הם יסחרו ויעשו עוול ואונאה, מסתמא גם יעשו ישיבות וילמדו תורה שלא לשמה, יבנו בתי כנסיות יתפללו ויקראו קריאת שמע ויאמרו: 'אחד', אבל לא יכוונו, ויעשו היפך 'האחד', אם כן אדרבא, תהיה לי יניקה', והסכים לקבלם.

פרשת כי תשא - הביכורים של היהודי מקדשים שלשה כלים

חסדים, ולא יוכלו הקליפות שנקראים
'גדי' לינק מן השפעת השכינה...

קיום מצות ביכורים, שהוא סוד
החסדים תתמלא השכינה הקדושה עם

הביכורים של היהודי מקדשים שלשה כלים

באלו הכלים באים לידי ביטוי כל רצונות
האדם, תשוקותיו, וכיסופיו, ושאר
מחשבות לבו הצפונות אף עמוק עמוק
בקרבו. ועל ידם פועל האדם כל
פעולותיו בימי חייו בעולם הזה.

מבואר בדברי הזוהר (שם), שבזמן
שבית המקדש היה קיים, היו
עם ישראל פועלים על ידי הקרבת
הביכורים לסלק את יניקת הקליפות
(העודפת על החיות ההכרחית) מן השכינה.

וכחם של כלים אלו רם ונישא מאוד, הן
לטוב הן למוטב (הן לתקן והן
לקלקל רח"ל), על כן על האדם מוטלת
המשימה הגדולה - לשמור על
קדושתם, טהרתם, וזכותם - כבבת עינו
ממש, ובכח זה זוכה להיות רצוי והגון
לפני בוראו יתברך ויתעלה כל ימיו.

והנה, עתה בעוונותינו הרבים, אין לנו
לא מקדש ולא כהן, לא מנחה
ולא ביכורים, ואם כן עלינו לחפש האם
ישנה דרך להקריב ביכורים גם עתה.
בימינו אלו?

ובספרי הקדמונים האריכו הרבה שעיקר
הדביקות והחיות האלקית
הנשפעת לאדם בכל יום, שואבת את כחה
מאותה 'מחשבה' הראשונה ומאותו
'דיבור' הראשון ומאותו 'מעשה' הראשון
כשמתעורר. וביארו חז"ל הקדושים
שוזהי בחינת 'מצות ביכורים' בזמן הזה,
שכאשר היה בית המקדש קיים, היה אדם
מביא את ראשית פירותיו שביכרו לבית
המקדש, ועתה שחרב בית המקדש
בעוונותינו הרבים, צריכים אנחנו להביא
את ראשית עבודתנו ופרי ביכורינו שבכל
יום לקוננו יתברך ויתעלה.

ומצאנו דרך, הרי הביכורים עניינם
הוא הקדשת הראשית לה',
ואם כן העניין הזה נשאר גם בימינו אנו
שכאשר אדם זוכה להקדיש את
ראשית יומו וראשית חושיו לה', הרי
הוא כמקריב ביכורים!

וכך כתבנו בספרנו חלב הארץ (חלק א
- עמוד 349 ואילך, וגם שאר הקטעים
בהמשך הם משם):

השם יתעלה ברא את האדם ישר, וברא
בו ג' כלים מרכזיים, אשר הם ג'
צינורות, שבהם זוכה האדם לשמש את
קונו, ולעשות רצונו בנאמנות ובשלימות.
והם: מחשבה, דיבור, וכלי המעשה.

פרשת כי תשא - המחשבה הראשונה שתעורר את היהודי בפתיחת יומו

אור גדול, קדושה וברכה לכלים אלו אשר השפעתם ניכרת כל היום כולו. ועל ידי שאת ראשית היום יקדיש האדם לעבודת השם יתברך, בכך יזכה שכל היום ימשך אחר הראשית...

ולכן ראוי לאדם שאת ראשית המחשבה הדיבור והמעשה של היום יקדיש לקונו. והיינו שתיכף בהקיצו משנתו המחשבה הראשונה שחושב, והדיבור הראשון שמדבר, והמעשה הראשון שעושה, יהיה לכבוד קונו, ובזה ממשיך

המחשבה הראשונה שתעורר את היהודי בפתיחת יומו

ויהנה, אחר אשר נתבאר בסייעתא דשמיא, כי בחינת מצות ביכורים שבכל יום, הוא: להקדיש את ראשיתו לקונו יתברך, והיינו להקדיש להשם יתברך את המחשבה הראשונה שיחשוב ואת הדיבור הראשון שידבר ואת המעשה הראשון שיעשה תיכף בהתעוררו משנתו.

ויהנה כאשר יתבונן האדם בגדולת מעשי השם יתברך, בבריאת השמים והארץ. ובחכמות ונפלאות אשר בהם. וימשיך להתבונן ויבין כי הכל נחשב כגרגיר חרדל נגד עולם הגלגלים. וכולם נחשבים לאין ואפס נגד מלאך. וכולם כלא נגד כסא אל רם ונישא, והכסא כאין ואפס נגד כבודו יתברך, והוא עילת העילות וסיבת הסיבות, ואין זולתו ישתבח שמו ויתעלה.

ויהנה בחשוב האדם כל אלה הגדולות והנוראות, מיד יתמלא יראה ובושה גדולה ממנו יתברך, ותכנס בלבו אהבה עזה אליו יתברך, וכל כולו יתמלא השתוקקות וחשק נמרץ להיות דבק בו יתברך, וממילא יקבל עליו עול מלכותו

ענה נבוא לבאר באיזו דרך יזכה האדם להקדיש את ראשית המחשבה להשם יתברך, ויתחלק לכמה חלקים, ואלו הם: א. האמונה בבורא יתברך. ב. קבלת עול מלכות שמים. ג. ההודאה להשם יתברך.

ויהנה בעת התעורר האדם משנתו, מיד יהרהר במציאותו יתברך ויקבל על עצמו אמונה שלימה.

מיד שיתעורר משנתו, יקבל עליו את מצות האמונה, כמו שכתוב: "אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב). ופירושו: תדעו ותאמינו שיש לעולם אלוהים המשגיח, שהרי הוצאתיך מארץ מצרים.

פרשת כי תשא - 'מודה אני' - נשאר בשלימותו בכל מצב

הנה אחר מחשבה טהורה זו, יתמלא 'הודאה' עצומה לאל נורא עלילה, אשר הגדיל לעשות עמו עצה ותושיה, והשיב נשמתו בגופו אשר בעולם העשיה, ויקשר עצמו ביצירה ובבריאה, עד הגיעו אל האצילות וכו', אשר אצל בחיר כל נברא, ובדרך זו תהיה מחשבתו כסא לשכינה הקדושה.

יתברך, אלקותו, יראתו, ואהבתו, ויודה לו על אשר החזיר לו נשמתו והחיהו, וחידש כחו, אונו וחילו, ויחשוב בלבו עד כמה הוא נחשב לאין ואפס מוחלט לפניו יתברך.

וכמו כן יחשוב בלבו שהרי הוא מוכן ומזומן להיות שליח נאמן של השם יתברך בכל עת ורגע, ולכל מקום שישלחהו ילך בשמחה.

'מודה אני' - נשאר בשלימותו בכל מצב

גמר לכתוב את ספרו 'בצור ירום - סוד מלכות בית דוד', הלך לבקש הסכמות. וכאשר הגיע להגה"צ רבי מאיר ברנדסדרפער זיע"א, פתח את הספר לעיין בו, ולגד עיניו נגלו דברי הרבי מליובאוויטש שכתב בספרו היום יום (י"א שבט), וז"ל: סדר היום מתחיל ב'מודה אני', ואומרים זאת קודם לנטילת ידים, אפילו בידים טמאות - מפני שכל הטומאות שבעולם אין בכחם לטמא ה'מודה אני' של יהודי. אפשר שחסר בזה או בזה, אך ה'מודה אני' נשאר בשלימותו.

וכאשר רבי מאיר קרא את זה, האירו פניו הקדושות ואמר לאבא: אני לא צריך להמשיך לקרוא, רק בשביל הדיבור הזה צריך להדפיס את הספר.

והנה, אחר שנתבאר בסייעתא דשמיא שיש להקדיש את ראשית ה'מחשבה' לבורא יתברך, עתה יבואר הדרך להקדיש את ראשית ה'דיבור' לבורא יתברך, וזהו באופן שמיד כאשר מתעורר משנתו, קודם שירד מן המיטה, ימלא פיו שבח והודאה להשם יתברך שהחיהו, והשיב נשמתו לגופו, ודבר זה נהגו העולם מאז ומתמיד שתיכף בהתעוררם משנתם, לתת שבח ותהילה לאל נורא עלילה.

והיום נהגו לומר: 'מודה אני לפניך מלך חי וקיים, שהחזרת בי נשמתך בחמלה, רבה אמונתך'.

וסיפר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א,¹⁶ שכאשר

מעין החכמה

16. את הסיפור הזה זכינו לשמוע מפיו הקדוש בחג הסוכות תשע"ב.

אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אצל גדולי ישראל ולקבל שבחים רבים על ספרו. אולם, בסוף החליט לגונזו... אברג'ל זיע"א המשך להסתובב

במעלת נטילת ידים סמוך למטתו

ולכן, יהודי הרוצה להנצל מיצר הרע ולזכות לקדושה עליונה, בעת קומו בבוקר ממטתו יזהר ליטול ידיו סמוך למטתו, ויוסיף זהירות לא להוריד רגליו ממטתו קודם הנטילה.

לפי שהזוכה ליטול ידיו בבוקר עוד קודם שמוריד רגליו מהמיטה, זוכה להפריד את חימום הרע שבנפש הבהמית הרודפת אחר האדם להסיטו מדרכי חיים - חיי תורה וקדושה - לחיי הבל.¹⁷

והנה, אחר אשר נתבאר בסייעתא דשמיא, שראוי ונכון לכל ירא השם לבחור במדה נפלאה זו ולהקדיש את כל ראשיתו לבורא יתברך, עתה נבוא לבאר כיצד הדרך להקדיש את ראשית המעשה וזאת על ידי הזהירות בנטילת ידים של בוקר כהלכה, שעל ידי זה ימשך כל אותו היום בקדושה עצומה ונוראה, דגופא בתר רישא גריר.

מעין החכמה

באו הַשָּׁנִים במבוכה, הכיצד יניחו עצמם לישון בלא מים! האחד פטר את עצמו באומר: 'אונס (אונס) - רחמנא פטריה', ופנה לישון.

ואולם חברו לא מצא מנוח לנפשו וגמר בדעתו שאם לא יזדמנו לו מים לא יניח עצמו לישון. כה חיכך בדעתו עד שעלה רעיון במוחו, בעוד לילה קנה בקבוק שֶׁכָּר אצל בעל הפונדק והניחו ליד משכבו ובבוקר נטל עליו את ידיו.

ויהי בבוקר השכם, קם בעל העגלה ודחק בהם למהר בדרכם. נחפזו השנים אל העגלה ובתוך זמן לא רב הגיעו לאניפולי וביקשו לגשת אל הרבי. והנה בעודם בדלת פונה הרבי רבי זושא אל האברך ומורה לו ליטול את ידיו, נענה הרבי רבי זושא ואמר: **כל הזוהמא אשר אחי הקדוש הרבי רבי אלימלך שאב ממך במשך ט"ו שנים שבה אליך בהליכתך בלא נטילת ידים.**

17. ובענין זה מסופר (קובץ נחלת צבי, חלק ו - עמוד קמא):

אחרי פטירתו של הגאון הקדוש רבינו אלימלך מליזענסק זיע"א, ביקשו שָׁנִים מחסידיו לתור להם רבי ומורה דרך. תחילה בחרו לנסוע לאניפולי לתהות על קנקנו של הרב הקדוש רבי זושא אחיו הקדוש של רבם הנערץ.

ויהי בדרך נטה עליהם הלילה, עצרו בכפר קטן של גויים שאף יהודי לא גר בו ולא יכלו להמשיך בדרכם. בלית ברירה הכינו עצמם ללון שם בפונדק. טרם ישכבו ביקשו להכין לעצמם מים לנטילת ידים ולא מצאו.

ענה בעל הפונדק לעומתם, כי תמו המים, והדרך עד הבאר בשעות הלילה, הלא היא ארוכה ומסוכנת אך בל ידאגו כי עם בוקר בוא יבואו שואבי המים ומאומה לא יחסר.

וטוב שלא ימסור מיד שמאל ליד ימין אלא

יניח את הכלי על גבי הקרקע או על גבי השיש ויקח בידו הימנית את הכלי בחזרה ואז יטול בה לשמאל, וזאת כדי להראות הכנעה לשמאלית כנגד הימנית שהוא כאדון הגוזר על עבדו לשמשו.

אחר שנטל ידיו לסירוגין ישפשף את

ידיו זו בזו ג' פעמים, ואחר השפשוף לא יניח אצבעותיו כפופות למטה, אלא תיכף ומיד יזקוף ידיו ואצבעותיו למעלה, ויגביהן עד כנגד הראש, ואז (אחרי ההגבהה) יברך על נטילת ידים (אולם אם צריך לנקביו יטול ידיו בלי ברכה, ואחר שיתפנה יטול ידיו ויברך).

וכן צריך שיהיו ידיו גבוהות וזקופות

עד שיסיים הברכה, שלכך מברכים על נטילת ידים שהוא לשון התנשאות, כמו: "וינטלם וינשאם" (ישעיה סג, ט), ויזהר שכשיגביה שתי ידיו כנגד הראש, שיכניס קשרי הזרועות שהם אצילי הזרועות לפנים מן הגוף, וכן טוב הדבר שיפשוט שתי כפות הידים בעת הברכה, כמי שרוצה לקבל בהן איזה דבר, והוא לרמוז קבלת הטהרה בהן, שבכל אלו ההנהגות יש בהן עניינים עמוקים נוראים על פי סודם של דברים.

וכאן נעצור ונרחיב מעט:

בספר הזוהר הקדוש (וישב דף קפד ע"ב) התבאר שבשעה שיהודי או יהודיה מתעוררים משנתם, שורה רוח רעה על ידיהם.

והרוח רעה הזו אינה סרה מעל ידי

האדם עד שנוטל ידיו ג' פעמים לסירוגין דוקא, מטעם שכאשר יוצק מים על ידו אחת אזי דולגת הרוח רעה לידו האחרת, וכן נעשה בשנית וכן בשלישית, ורק אחרי ג' נטילות כאלו נעקרת הרוח רעה ממקומה לגמרי והולכת לה.

וצריך להיזהר שהנטילה תהיה על כל

האצבעות והכף יד, עד פרק הזרוע (מלבד יום הכיפורים וטי' באב שאזי נוטלים עד סוף קשרי האצבעות).

וכתבו רבותינו הפוסקים שכאשר בא

ליטול ידיו שחרית יקדים ליטול את ידו הימנית באופן שימלא את הכלי ביד ימינו וימסרנו לשמאלו (כדי שממנה ישפוך על יד ימינו תחילה), ויצוק על ימינו, ואחר כך יאחז הכלי ביד ימינו ויצוק על שמאלו, וישוב על פעולה זו ג' פעמים רצופות.

מעין החכמה

הגלויות... או אז דבקו בו מאוד וקיבלו מרותו.

נחוד התלמיד לשמע הדברים הנוקבים אך בד בבד נוכחו השֵׁנִים בעיניו

פרשת כי תשא - במעלת נטילת ידיים סמוך למטתו

לקונו יתברך ויתעלה, כן על יהודי להיות נזהר להקדיש את אחרית היום לקונו. באופן הבא:

כשיהודי מתעורר בבוקר, אזי:

המחשבה הראשונה - שויתי ה' לנגדי תמיד.

הדיבור הראשון - מודה אני.

המעשה הראשון - נטילת ידיים.

וכשהוא הולך לישון בלילה, גם צריך לנהוג כך, אלא בסדר הפוך של מעשה דיבור ומחשבה.

המעשה האחרון - הכנת כלי לנטילת ידיים בבוקר על יד המיטה.

הדיבור האחרון - קריאת שמע שעל המיטה.

המחשבה האחרונה - להרהר בדברי תורה עד שתחטפנו שינה.

וכאשר חתימת היום נעשית בצורה כזו, אזי החתימה הזו היא עצמה מסייעת לו לפתוח את היום הבא בטהרה ובתוספת ברכה, בבחינת: "אם זכרתך על יצועי - באשמורות אהגה בך" (שם סג, ז). ... ה' יזכנו לזה, אמן.

ועתה, אחר כל האריכות הזו, נחזור לדברי הזוהר שפתחנו אתם...

ובנוסף, כתב הגה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע"א (אגרא דפרקא - אות ט), וזתו"ד:

בשעה שהאדם מתעורר משנתו יזהר שלא להוריד רגליו מן המיטה קודם שיטול ידיו. כי בהציג האדם רגליו על הארץ בלא נטילה אזי חס ושלום הוא נותן כח לנפש הבהמית לרדוף אחריו ולהסיתו.

וזה פירוש הפסוק: "אָן יִחַשֵׁב עַל מְשֻׁכּוֹ, יִתְיַצֵּב עַל דֶּרֶךְ לֹא טוֹב, רָע לֹא יִמָּאֵס" (תהלים לו, ה) - כאשר יהודי מוריד רגליו לארץ קודם נטילה, הרי הוא במצב של יתייצב על דרך לא טוב, וזה יכול להביאו חלילה ל'רע לא ימאס' - ובמקום לחיות חיי תורה וקדושה הוא חי חיי חומר ותאוה כל אותו היום...

ועתה נסכם את מה שלמדנו **ונוסיף עוד פרט:**

ישנה אפשרות לפעול גם היום את אותה הפעולה שהיו פועלים בשמים מקריבי הביכורים, וזאת על ידי הקדשת ראשית היום להשם יתברך, והיינו: ראשית המחשבה, ראשית הדיבור, וראשית המעשה.

ועתה נבוא להוסיף, על היהודי לדעת שכשם שיש ענין לזכות ולפתוח את יומו בטהרה והקדשת ראשיתו

הברכות - הנשק האחרון

ההיא תהיה עת צרה לבני יעקב, ואותן הברכות תעמודנה להם למגן ולצינה, וכמו שכתוב: "כָּל-גֹּיִם סָבְבוּנִי... סְבוּנִי גַם סָבְבוּנִי... סְבוּנִי כְּבוֹרִים" (תהלים קי"ב, י-יב) - הנה כתובים כאן שלשה סיבובים, וכנגדם תעמודנה שלש הברכות שנשארו, וילחמו נגדם...

אמר יעקב, שם, באותה תקופה נוראה, אני צריך אותך! שם, באותה עת צרה, אני זקוק לך, ולכן אשמור אותך לאותה העת!...

משל למה הדבר דומה:

למלך שהיו לו כמה מחנות של צבאות חזקים, כמה בעלי מלחמות שיודעים להילחם היטב. ומטבע הדברים, הם עמדו מוכנים לכל תרחיש...

בין כך שמע המלך על לסטים אחד ששודד לבני אדם, קרא לשר הצבא שלו ואמר: שלח הוראה לכל ה-ש. ג. (שומר גדר) שיתפסו אותו.

שאל אותו שר הצבא: וכי מכל המחנות שלך אינך שולח לשם אלא את אלו?

אמר המלך: כנגד זה הלסטים די באלו שומרי השערים. כי את כל המחנות ובעלי המלחמה אסלק ואניח כשיצטרכו לי ללחום נגד המלכים החזקים ביום המלחמה.

וזה לשון הזוהר הקדוש (תולדות דף קמו ע"א - בתרגום ללשון הקודש):

בוא וראה כמה ברכות התברך יעקב: אחת של אביו (כשהתחפש לעשיו)... ואחת של השכינה, שבירך אותך הקדוש ברוך הוא כשהיה בא מלבן... ואחת שבירך אותך המלאך ההוא, הממונה של עשיו. ואחת ברכה אחרת שבירך אותך אביו כשהלך לפדן ארם...

בזמן שהוא שראה יעקב את עצמו בכל הברכות הללו, אמר, באיזו ברכה מהן אשתמש כעת? אמר, כעת אשתמש בחלשה שבהן, ומי היא? זו האחרונה, שבירך אותך אביו. ואף על גב שהיא חזקה, אמר, אינה חזקה בשלטון העולם הזה כמו הראשונה.

אמר יעקב, אטול עכשיו את זו ואשתמש בה בעולם הזה, כדי שבני יוכלו לסבול עולו של עשיו, ואעביר את כל אותן האחרות לזמן שאצטרך לי ולבני אחרי.

ומתי אצטרך להן? בזמן שיתאספו כל האומות לאבד ח"ו את בני מן העולם, ועל אותה תקופה התנבא יחזקאל ואמר (על גוג ומגוג): "וְעָלִיתָ עַל עַמֵּי יִשְׂרָאֵל כְּעֵנֹן לְכֹסֶת הָאָרֶץ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים תִּהְיֶה" (יחזקאל לח, טז), כי בעת

וַחֲנִית הַשֵּׁדָה וְכָל־הַרְמֵשׁ הַרְמֵשׁ עַל
הָאֲדָמָה וְכָל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה וְנֶהְרָסוּ הַהָרִים וְנִפְּלוּ הַמַּדְרָגוֹת
וְכָל־חֹמֶה לְאַרְץ תְּפוֹל" (יחזקאל לח,
ח-כ).

"וְקִרְאתִי עָלָיו לְכָל־הָרִי חָרֵב נָאִם
אֲדֹנָי אֱלֹהִים חָרֵב אִישׁ
בְּאֶחָיו תִּהְיֶה. וְנִשְׁפָּטִי אֹתוֹ בְּדָבָר
וּבְכַדָּם וּגְשָׁם שׁוֹטֵף וְאֲבָנֵי אֱלֹגְבִישׁ אֵשׁ
וּגְפָרִית אֲמַטִּיר עָלָיו וְעַל אֲגַפְיוֹ וְעַל
עַמִּים רַבִּים אֲשֶׁר אֹתוֹ. וְהִתְגַּדַּלְתִּי
וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנִדְעַתִּי לְעֵינֵי גוֹיִם רַבִּים
וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה' (שם פסוקים כא-כג),
במהרה בימינו, אמן!

אף כך יעקב אמר כלפי עשיו, די לי כעת
בברכות הללו. אבל לזמן ההוא
שתצטרכנה לבני כלפי כל המלכים
והשליטים של כל העולם, אעלה אותן.
כשיגיע אותו הזמן, תתעוררנה אותן
הברכות מכל הצדדים, וישמידו אותם
לגמרי, ויתקיים העולם בקיומו כראוי,
וכמו שנאמר:

"וְהָיָה כִּי־יִהְיֶה בְּיוֹם הַהוּא בְּיוֹם בּוֹא גֹג עַל
אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל נָאִם אֲדֹנָי
אֱלֹהִים תַּעֲלֶה חֲמַתִּי בְּאֶפֶי. וּבִקְנֵאתִי
בְּאֵשׁ עֲבַרְתִּי דִּבְרַתִּי אִם לֹא בְּיוֹם הַהוּא
יִהְיֶה רָעַשׁ גָּדוֹל עַל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל.
וְרָעַשׁוּ מִפְּנֵי דְגֵי הַיָּם וְעוֹף הַשָּׁמַיִם

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

והשיב נשמתו לגופו, ולכן יאמר: 'מודה אני לפניך מלך חי וקיים, שהחזרת בי נשמתו בחמלה, רבה אמונתך'.

המעשה הראשון - נטילת ידים סמוך למטתו, ויוסף זהירות לא להוריד רגליו ממטתו קודם הנטילה.

ה. כשם שיש ענין לזכות ולפתוח את יומו בטהרה והקדשת ראשיתו לקונו יתברך ויתעלה, **כן על יהודי להיות נזהר להקדיש את אחרית היום לקונו.**

אך כשהוא הולך לישון, הסדר הוא הפוך, קודם מעשה ולאחר מכן דיבור ומחשבה. באופן כזה: **המעשה** האחרון - הכנת כלי לנטילת ידים בבוקר על יד המיטה.

הדיבור האחרון - קריאת שמע שעל המיטה. **המחשבה** האחרונה - להרהר בדברי תורה עד שתחטפנו שינה.

וכאשר **חתימת היום נעשית בצורה כזו, אזי החתימה הזו היא עצמה מסייעת לו לפתוח את היום הבא בטהרה ובתוספת ברכה, בבחינת: 'אם זכרתך על יצועי - באשמורות אהגה בך'...** ה' יזכנו לזה, אמן.

א. בזמן שבית המקדש היה קיים, היו עם ישראל פועלים על ידי הקרבת הביכורים לסלק את יניקת הקליפות (העודפת על החיות ההכרחית) מן השכינה. אך גם היום, שאין לנו אפשרות להקריב ביכורים בפועל, **אפשר בכל זאת לפעול את אותה הפעולה שפעלו הביכורים.**

ב. ענין הביכורים הוא הקדשת הראשית לה' יתברך, ולכן, גם היום, כאשר יהודי מקדיש את ראשית יומו וראשית כחותיו לה' יתברך, הרי הוא פועל את פעולת הביכורים.

ג. הקדשת הראשית צריכה להיות **בשלשה לבושי הנפש, שהם: מחשבה, דיבור, ומעשה.** **והיינו,** כשהוא מתעורר בבוקר, הוא צריך שהמחשבה הראשונה, הדיבור הראשון, והמעשה הראשון, יהיו קודש לה' יתברך.

ד. המחשבה הראשונה - **כשיתעורר משנתו צריך לחשוב על מציאותו יתברך, ולקבל עליו עול מלכות שמים.**

הדיבור הראשון - צריך להיות דברי שבח **הודאה להשם יתברך** שהחיינו,

מגילת הרב יורם

מגילת אסתר עם באוריו של
אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

מגילה
מבוארת

₪ 30
₪ 100 ב-4

מגילה
בסיסית

₪ 5

מחירים מיוחדים למוסדות וכמויות - פרטים במערכת

להזמנות:

www.hameir-laarets.org.il

*2910 | 08-37-40-200

זכר למחצית השקל

להפצת תורת אבינו מו"ר הרב יוסף מינאל אברג'יל זע"א

קחו חלק בהפצת התורה:

08-37-40-200

השותפים יתברכו ע"י
מו"ר הרב ישראל אברג'יל שליט"א

ניתן להעביר גם מתנות לאביזנים, שיחולקו ביום הפורים ע"י הרב שליט"א

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברנ'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

ראשון - כל שבוע בשעה: 21:00
92.1FM | 105.7FM | 104.3FM

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית הכנסת 'שירת קטיף' רחוב שחף 91

יד בנימין

רביעי - כ"ז אדר א' 6/3 בשעה: 19:00
ב"ה"כ אוהלי אברהם רח' גרינברג 7

בני ברק

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

בכל שבת 'מברכין החדש'
יברוכו באופן אישי לאחר קריאת ספר התהלים
כל מפקידי קופות הצדקה באותו החדש

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

פרשת כי תשא

כ"ב אדר א התשפ"ד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:49	18:10	17:19	באר שבע
18:48	18:09	17:18	תל אביב
18:47	18:08	17:17	חיפה
18:48	18:11	17:07	אילת
18:53	18:12	17:22	ירושלים
		17:02	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

מפי קדשו של אטור' זיע"א

כשאתה בא ושומע שיעור תורה, אתה שומע איזה חידוש, או איזה יסוד יפה, והמוח שלך קלט את הדברים, מאותו רגע כל העוונות שלך במחשבה נמחקים, כי לא יתכן שהמחשבה שלך תקלוש את הדברים כאשר יש שם דבר לא טוב, אלא ודאי שמעוצמת הדברים הוא זו ממקומו, לכן מצוה להבין דברי תורה, כי כשאתה שומע שיעור ככל שאתה מבין אותו טוב יותר, סימן שנעלם ממך החלק השלילי - היסוד הזה הוא חשוב מאד.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 96629
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'

Français
joindre :

Русский
присоединитесь:

English
to join:

Español
Para unirse:

עברית
להתחברות: